

Datum : 15 november 2022

Aan de gemeenteraad van Gennep

Zaaknummer : 593991

Onderwerp : Armoede- en minimabeleid 'Aan zet'

Geachte raad,

In mei 2022 is het armoede- en minimabeleid 'Ondersteund in de Basis' van de gemeente Gennep geëvalueerd. Naar aanleiding van deze evaluatie is geconstateerd dat er verbeterpunten zijn op meerdere gebieden. Samengevat is de conclusie dat het beleid van de gemeente Gennep is verouderd en dat het moet worden herzien naar reële, effectieve en hedendaagse maatstaven. Wij leggen u het nieuwe armoede- en minimabeleid 'Aan zet' ter vaststelling voor.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Het armoede- en minimabeleid 'Aan zet' ter 1 januari 2023 vast te stellen.
2. Het armoede- en minimabeleid 'Ondersteund in de Basis' per 1 januari 2023 in te trekken.

ARGUMENTEN

Actualiteit

De gevolgen van de koopkrachtdaling en de energiecrisis hebben een sterke invloed op ons dagelijks leven. De prijzen stijgen en de lonen blijven achter. Het aantal mensen onder de armoedegrens dreigt fors toe te nemen. De verwachting is dat de armoede in Nederland stijgt van 6,7% in 2022 naar 7,6% in 2023.

Armoede

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) definieert armoede als volgt: "*Mensen leven in armoede wanneer ze gedurende langere tijd niet de middelen hebben voor de goederen en voorzieningen die in de samenleving als minimaal noodzakelijk gelden*". De gevolgen van het leven in armoede zijn groot. Armoede kan onder andere leiden tot (meer) stress, een slechtere gezondheid, problematische schulden, een negatief zelfbeeld, psychische problematiek en sociaal isolement. Armoede staat een perspectief op een beter bestaan in de weg. Mensen belanden regelmatig in een vicieuze cirkel. Armoede wordt vaak doorgegeven van generatie op generatie. Armoede heeft ook negatieve effecten op (de levensvreugden van) de kinderen in een huishouden.

Huishoudens met een laag inkomen hebben een risico op armoede. Volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft 5% van de Gennepse huishoudens een laag inkomen. Dit zijn 700 huishoudens en 1.100 personen, waarvan 700 kinderen.

Beleidsplan Ondersteund in de Basis

Gemeenten hebben vanuit de wetgeving de ruimte om armoede- en minimabeleid te formuleren. Voor de gemeente Gennep is dit beleid vastgelegd in het beleidsplan 'Ondersteund in de Basis'. Naar aanleiding van de maatschappelijke ontwikkelingen en de signalen dat er verbeteringen doorgevoerd moeten worden in het proces rondom aanvraag en besluitvorming van de (financiële) regelingen voor de minima, is het huidige beleid in het voorjaar van 2022 geëvalueerd. De evaluatie, die bestond uit een gemeentelijke evaluatie, een evaluatie door de inwoners uit de doelgroep en een evaluatie door de samenwerkingspartners, gaf genoeg aanleiding om het armoede- en minimabeleid te herzien.

Aan zet: het nieuwe armoede- en minimabeleid van de gemeente Gennep

De aanpak van armoedeproblematiek staat al een aantal jaar hoog op de agenda van de gemeente Gennep. Ook de huidige coalitie (2022 – 2026) heeft aandacht voor deze problematiek. In het coalitieakkoord *Samen verder bouwen* staat beschreven dat de coalitie inwoners en ondernemers met een laag inkomen een perspectief wil bieden op een zelfstandig economisch bestaan en hen gebruik wil laten maken van het recht op financiële ondersteuning.

Aan de hand van de opbrengsten uit de evaluatie, de ambities van de coalitie en de literatuur is het nieuwe armoede- en minimabeleid vormgegeven (zie bijlage 2). Het nieuwe beleid is in samenspraak met inwoners en professionals tot stand gekomen. Ook heeft de Adviesraad Sociaal Domein in 2022 meerdere malen meegekeken, meegedacht en geadviseerd (zie bijlage 3 voor het eindadvies).

Drie pijlers

In het nieuwe beleid staat de vraag en beleving van de inwoner centraal. We houden in het beleid in stand wat goed werkt en tegelijkertijd verbreden we ons beleid met preventie en perspectief op een beter bestaan. Want uit literatuuronderzoek blijkt dat bestaanszekerheid aan de basis van een effectieve aanpak staat. Inwoners raken het snelste uit armoede door zelf in hun levensonderhoud te kunnen voorzien met voldoende inkomen en zicht op (en balans in) uitgaven. We gaan onze inwoners daarom ondersteunen om en door stappen te zetten naar een betere toekomst. Het college heeft dit vertaald naar drie pijlers:

Pijler 1: Preventie van armoede

Pijler 2: Een stabiele (financiële) toekomst

Pijler 3: Iedereen doet mee

Deze pijlers passen bij de uitgangspunten uit het uitvoeringsprogramma Ontmoeten Meedoen Ondersteunen (OMO) die voldoen aan de beleidsdoelen uit de beleidsvisie die uw raad eind 2020 heeft vastgesteld.

Interactief document én digitaal toegankelijk

Het nieuwe armoede- en minimabeleid heeft als titel 'Aan zet'. Deze titel heeft meerdere doelgerichte betekenissen: de inwoner is zelf aan zet, de gemeente geeft een aanzet, maar is ook aan zet als de inwoner ons nodig heeft. Daarnaast staat 'zet' voor 'zelfstandige economische toekomst'. Dit alles willen we dan ook uitdragen middels het nieuwe beleid.

In het beleidsplan is per pijler de ambitie geformuleerd en daarnaast beschrijven we hoe we die ambitie gaan waarmaken. Het beleidsplan is interactief. Via de navigatieknoppen vindt de gebruiker eenvoudig de juiste informatie. Na vaststelling van dit nieuwe beleid door uw raad, wordt er een uitvoeringsplan opgesteld en wordt het beleidsplan digitaal toegankelijk gemaakt op www.gennep.nl.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Door de maatschappelijke ontwikkelingen bestaat het risico dat het aantal inwoners dat een beroep doet op ons armoede- en minimabeleid toeneemt.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

We ondersteunen onze inwoners om stappen te zetten naar een betere financiële toekomst. Daarnaast zorgen we ervoor dat de voorzieningen in Gennep ook voor inwoners met een laag inkomen en hun kinderen bereikbaar en betaalbaar zijn.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

Ervaringsdeskundigen en professionals zijn actief betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe armoede- en minimabeleid van de gemeente Gennep. Zo is er een enquête afgenomen onder inwoners en samenwerkingspartners. Daarnaast hebben een aantal ervaringsdeskundigen deelgenomen aan een meedenksessie waarin de wensen en behoeften van de inwoner centraal stonden.

Ook is de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) actief betrokken geweest. In het eindadvies geeft de ASD aan dat ze het goed vindt te zien dat een groot deel van haar adviezen zijn verwerkt in het uiteindelijke beleidsdocument. Daarnaast heeft ze het proces als prettig en functioneel ervaren. De ASD vindt het concept beleidsstuk er fraai uit zien en is van mening dat het goed leesbare en duidelijke gegevens en teksten bevat.

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

De bekendmaking van het vastgestelde armoede- en minimabeleid 'Aan zet' in het digitale Gemeentebblad wordt in samenspraak met Juridische Zaken opgepakt. Ook wordt het

beleidsplan gepubliceerd op de gemeentelijke website en verspreid onder de samenwerkingspartners en via de diverse gemeentelijke kanalen (nieuwsbrief, social media).

JURIDISCHE PARAGRAAF

Gemeenten hebben vanuit de Gemeentewet en de Participatiewet de ruimte om armoede- en minimabeleid te formuleren. Dit kan door de wettelijke kaders lokaal in te kleuren en door eigen regelingen aan te bieden. Door beleidsvrijheid is het armoede- en minimabeleid in iedere gemeente anders. Het minimabeleid van de gemeente Gennep is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsregels en een subsidieregeling. Ieder jaar wordt er daarnaast een (financieel) overzicht voor het minimabeleid en bijzondere bijstand voor dat jaar door het college vastgesteld. Het armoede- en minimabeleid valt onder het overkoepelende beleidskader voor het sociaal domein: de OMO-visie 'Blijven(d) ontmoeten, meedoen, ondersteunen' (2021).

FINANCIËN

De financiële kaders worden gevormd door de middelen die voor minimabeleid en bijzondere bijstand zijn begroot. De bijzondere bijstand bestaat voor een belangrijk deel uit wettelijke aanspraken die inwoners kunnen doen. Ondersteuning van inwoners kent een open-einde regeling, waarbij de aantallen en omvang van aanvragen door individuele inwoners in belangrijke mate bepalend zijn voor uiteindelijke realisaties. Dit risico kan door beleid niet volledig worden weggenomen. We sturen daarom binnen de mogelijkheden op realisatie conform het budget en monitoren dit doorlopend. Vooralsnog verwachten wij dat de ondersteuning van inwoners past binnen de begroting van 2023. Het is mogelijk dat naar aanleiding van het uitvoeringsplan extra middelen nodig zijn. Indien dit van toepassing is informeren wij het college en uw raad middels de eerste - of tweede trimesterrapportage.

UITVOERING EN VERVOLG

Na vaststelling van het armoede- en minimabeleid 'Aan zet' wordt er een uitvoeringsplan opgesteld dat vervolgens ter vaststelling aan het college wordt aangeboden. Ook wordt het beleidsplan digitaal toegankelijk gemaakt op www.gennep.nl.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennep,
De loco-secretaris,

Bob Nederveen

De burgemeester,

Hans Teunissen

BIJLAGEN

1. Concept raadsbesluit armoede- en minimabeleid 'Aan zet';
2. Concept armoede- en minimabeleid 'Aan zet';
3. Eindadvies ASD betreft nieuw armoede- en minimabeleid;
4. Evaluatie armoede- en minimabeleid 'Ondersteund in de basis'.